

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Krainzia (Mamm.) guelzowiana
(zie blz. 12)

Foto: Neutelings

57ste JAARGANG
NO. 1
JANUARI 1978

1978

Weer is een jaar verstreken en staan we nu aan het begin van 1978. Voor onze vereniging was 1977 beslist een goed jaar. Doordat de belangstelling voor onze liefhebberij nog steeds toeneemt, is ook het ledental weer flink gestegen.

De activiteiten zowel landelijk als in de afdelingen zijn over het algemeen goed. Veel werk ligt echter nog te wachten. We moeten veel aandacht besteden aan de beginnende leden. Hoe beter deze worden opgevangen, des te beter zal de band in onze vereniging worden.

Wat de succulente planten op de natuurlijke groeiplaatsen betreft, ben ik minder optimistisch. Steeds meer bereiken ons berichten van allerlei vernielingen in de groeigebieden. Vooral het wegroven uit commerciële overwegingen neemt steeds grotere omvang aan. Wij zullen zowel persoonlijk als in verenigingsverband hieraan grote aandacht moeten besteden en waar nodig onze stem moeten laten horen.

In de vereniging liggen bij het dagelijks bestuur weer de nodige plannen klaar. Een belangrijk punt is de wijziging van de Statuten en Huishoudelijke Reglementen, welke dit jaar goeddeels zijn beslag moet krijgen. Ik wijk dan ook een ieder op, ook de afdelingsbesturen, om zodra deze zaak aan de orde komt er de grootst mogelijke aandacht aan te besteden.

Ik hoop dat het vele werk in de vereniging goed en gezamenlijk kan geschieden om tot goede resultaten te komen.

Daarbij veel geluk en voorspoed gewenst aan u allen, uw gezin en uw liefhebberij in het komende jaar.

S. K. Bravenboer, voorzitter.

Wat is *Delaetia woutersiana* Backbg. ?

FRANZ BUXBAUM

In zijn werk „Die Cactaceae”, deel V, blz. 3788, publiceerde Backeberg een nieuw geslacht en soort, genaamd *Delaetia woutersiana*. Zoals uit de zinsnede: „deze plant kwam voor in een vroegere zending uit Chili van de heer De Laet” blijkt, is de diagnose van deze cactus gebaseerd op een enkel exemplaar en zonder kennis over de juiste plaats van herkomst. Deze diagnose luidt als volgt: Kogelvormig, met kinvormige ribben, de bloem is tweehuizig, zeer kort, van wol voorzien: de bloembuis ontbreekt, tamelijk veel borstelhaar aanwezig tussen de buitenste bloembladen; de bloembladen zijn zeer smal, tamelijk korte haren, sterk naar buiten gekromd, met een lichte bruinachtige oranjegele kleur. Land van herkomst: Chili (geslachts- en naamsbeschrijving).

Deze beschrijving is veel te summier om aldus een plant ermede te definiëren of te determineren. Bovendien is die beschrijving op alle wezenlijke punten fout! Dat bleek mij uit de morfologische ontleding van een bloem die ik van Dr. Heimo Friedrich had gekregen. Dit onderzoek leidde tot de volgende resultaten:

„Dat de bloem tweehuizig is” is foutief; weliswaar zijn de helmknoppen van de meeste meeldraden die Backeberg klaarblijkelijk voor borstelharen houdt, verschrompeld en grotendeels afgevallen. Toch bevatten zij normaal stuifmeel, waarvan de grootte en vorm overeenkomt met het stuifmeel van het geslacht *Neoporteria*. In zoverre tot nu toe waargenomen, hebben cactushybriden altijd

minstens voor een gedeelte onvruchtbare stuifmeelkorrels en is de mening van Friedrich die deze plant voor een mogelijke hybride hield, niet terzake doende (zie fig. 1). Voorts bevat echter ook het vruchtbeginsel normale zaadknoppen, welke in bosjes aan korte zaadstrengen zitten; ook is de stempel normaal gevormd (zie fig. 2 en 4).

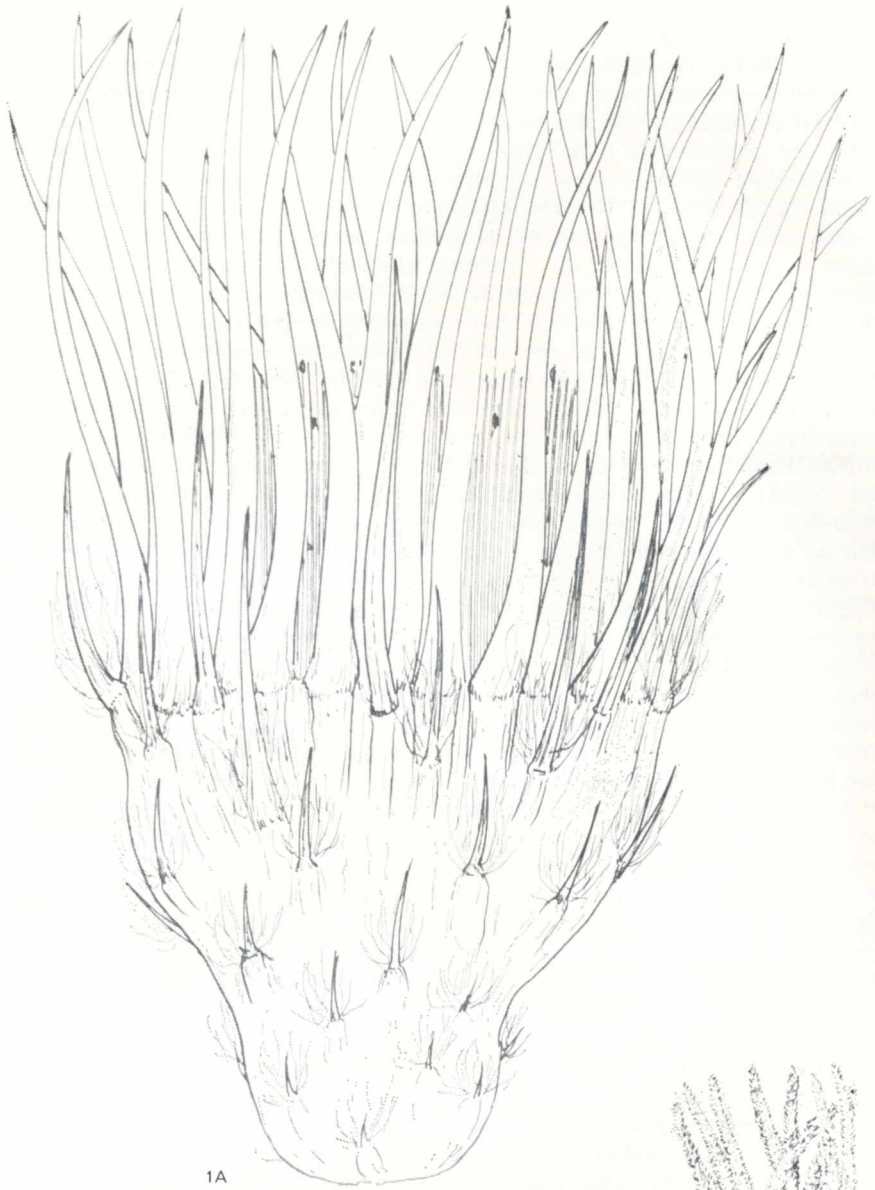
„Met een ontbrekende bloembuis”: de uitdrukking ‚bloembuis’ om aldus het receptaculum aan te duiden zou hedentendage toch eigenlijk niet meer gebruikt mogen worden. Het receptaculum is goed gevormd, onderaan smal, verder smal klokvormig zoals bij de meeste Neoporteria's het geval is.

„Enig borstelhaar tussen de buitenste bloembladen aanwezig”: In de hele bloem staat niet een enkele borstelhaar! De bloembladen staan practisch in of bijna in één rij op de rand van het receptaculum. De aanduiding „buitenste bloembladen” is daarom al niet duidelijk. Weliswaar zijn de overgangsschubben vlak er onder zeer smal en langgerekt, echter men kan deze reeds vanwege de typische, mediane vatenbundel niet voor borstelhaar aanzien. Meer op borstelhaar lijken de zeer talrijke, rechtop staande meeldraden, welke echter al door hun spaarzaam aanwezige helmknopresten, maar ook vanwege de altijd aanwezige centrale vatenbundel onmiskenbaar van borstelhaar te onderscheiden zijn. In de Duitstalige beschrijving luidt het echter wat anders: „Tussen de buitenste bloembladen staan enkele lichtbruinkleurige borstelharen”. In de Latijnse diagnose spreekt men van „tamelijk vele”. En ‚tussen’ de bloembladen kunnen ook geen borstelharen staan. Dat zouden echter de voor borstelharen gehouden smalle bloembladen geweest kunnen zijn.

Volgens de Duitse beschrijving staat er: „bloembuis ontbrekend respectievelijk bovenaan een enigszins omhoog welvend pericarpium”. Verder naar beneden staat er de uitdrukking: „in het bloembuisbinnenste”. Wat nu dat ‚omhoog welvend pericarpium’ voorstelt, moet de lezer uitmaken. Nog afgezien van het feit dat weer eens de volgende begrippen door elkaar gebruikt worden nl. het pericarpium = dat deel van de vruchtbladen dat de zaadknoppen omvat en — naar boven toe — in het receptaculum overgaat. Het pericarpium is de vruchtwand van de min of meer rijpe vrucht. Wat over de vrucht vermeld wordt is fantasie, omdat slechts één loze vrucht beschreven werd.

Deze onvolmaaktheden en tegenspraken zijn zeer waarschijnlijk terug te voeren op de in de laatste regel geformuleerde mededeling: „De beschrijving geschiedde op grond van het originele materiaal van de heer A. M. Wouters en diens vermeldingen. Dus niet op basis van eigen exacte analyse. Daarom laat ik hieronder een nauwkeurige analyse van de bloem volgen, waardoor een duidelijk inzicht verschaft wordt.

De bloem (zie fig. 1) is halfgeopend ca 2,8 cm lang, trechter- tot klokvormig; het pericarpium gaat zonder een duidelijke begrenzing in het smalle, onderste deel van het receptaculum over dat van binnen door de asverdikking versmald is en zich daarboven klokvormig verbreedt. Pericarpium en receptaculum zijn losjes met zeer smalle, rechthoekige, lancetvormige schubben bezet. Die op het pericarpium zitten zijn zeer klein en zo smal lancetvormig, dat zij als een doornpuntje eruit zien. Bij de rand van het receptaculum nemen deze wat grootte en lengte betreft toe en worden tenslotte meer smal-rechthoekig dan lancetvormig. Eerst op de rand van het receptaculum sluiten de lineair-lancetvormige, ca 1,5 cm lange en idem brede, in een nietig puntje uitlopende bloembladen aan. Deze zijn eigenaardig gegroefd en min of meer ingevouwen en daarbij onregelmatig gekromd en hebben een enkele mediane middennerf, zoals ook dit het geval is bij de schubben en — zeer fijn — bij de meeldraden. Alle schubbladen dragen in de oksel van het pericarpium zeer kleine, tegen de keel echter beduidend langere, kroezige haarbosjes.

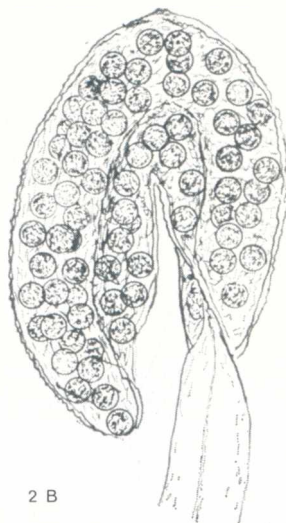
1A

1B

2 A

2 B

Fig. 1A Bloem halfgeopend. Bloembladen ietwat rechtopstaand, anders veel sterker gekromd. Tussen de op een rij staande, binnenste bloembladen staan de rechtopstaande meeldraden, waarvan sommige gedegenereerde helmknoppen (zwarte punten) dragen.

Fig. 1B Stempel.

Fig. 2A Doorsnede van de binnenste bloembladen met vlak erachter de meeldraden, waarvan enkele helmknopresten dragen.

Fig. 2B Een gedegenereerde, vervormde helmknop. Door de doorzichtige, enigszins gevoude helmknopwand heen ziet men duidelijk de normaal ontwikkelde stuifmeelkorrels.

In het kortcylindrische deel boven het pericarpellum is de wand van het receptaculum asvormig verdikt, waardoor de honingkamer — volgens het type **Neoporteria aerocarpa** — zich versmalt. M.a.w. de wand van de honingkamer is niet trapsgewijs gevormd en slechts in de holte op de bodem van de honingkamer bevindt zich een beetje nectarweefsel. Enkele kromstaande meeldraden staan reeds hier in de wand ingeplant. Al de andere staan echter eerst vanaf de bovenkant van de uitsprong tot de rand van het receptaculum en wel in dicht aaneen gesloten rijen. De meeldraden zijn in het algemeen normaal gevormd en staan kaarsrecht. De helmknoppen zijn echter gedegenereerd en van de meeste meeldraden afgefallen. Toch bevatten deze helmknoppen volkomen normale stuifmeelkorrels, die qua grootte en vorm tot het Neoporteriatype

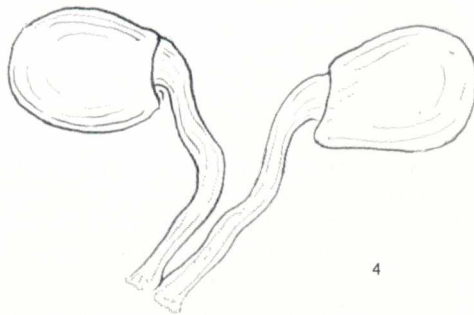
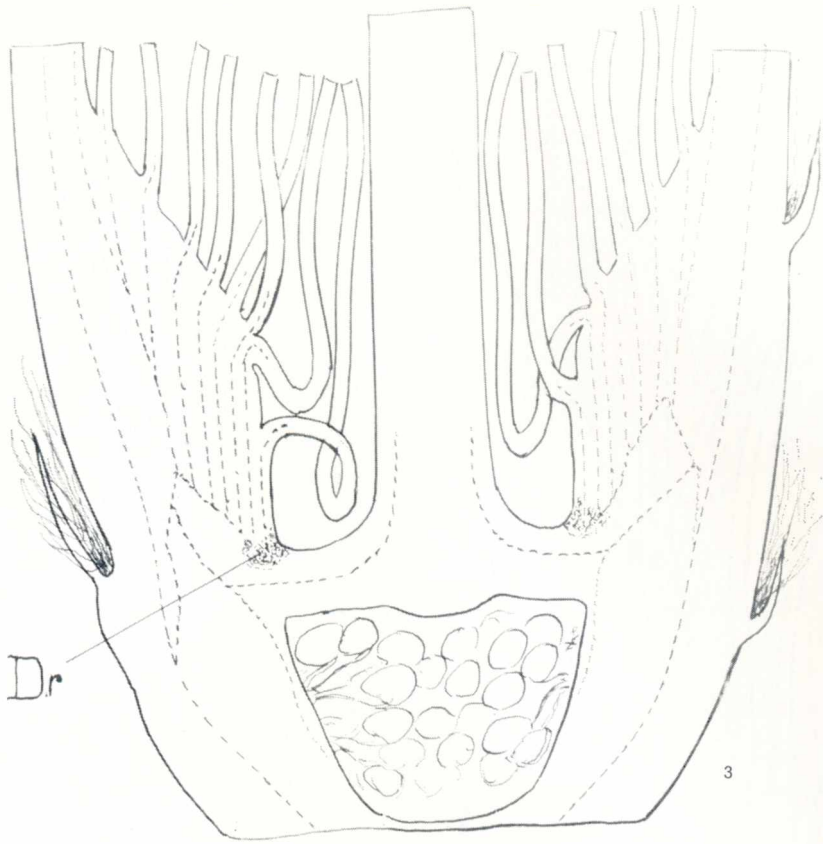

Fig. 3 Pericarpellum en het onderste deel van receptaculum in verticale doorsnee met ingetekend verloop van de vatenbundels. Enkele van de benedenste meeldraden ontspringen kromvormig uit de wand van de honingkamer. Andere uit de bovenkant van de ongelede asverdikking. De rest — niet getekend — uit het bredere deel van de receptaculumwand tot aan de keel toe.

Fig. 4 Twee zaadknoppen aan een navelstreng.

horen. De stempel bestaat uit doorgaans normale, penseelvormige, naar elkaar toe neigende, slanke lobben. De vruchtdoosholte bevat eveneens klaarblijkelijk normale zaadknoppen, welke aan betrekkelijk korte, gebundelde zaadstrengen vastzitten.

Dr. Friedrich houdt volgens diens schriftelijke mededeling deze plant mogelijk voor een hybride. Het voorkomen van een normaal stuifmeel in de gedegeneerde helmknoppen spreekt dit tegen, omdat hybriden gewoonlijk op zijn minst gedeeltelijk steriele, lege stuifmeelkorrels bevatten. Deze feiten als wel de degenerering van de helmknoppen zelf, de onvolledige, onderste meeldraden en de warrige verkrommingen der buitengewoon smalle maar zeer talrijke bloembladen duiden beslist op een **monstrueuze afwijking**, zoals dit door de merkwaardige opbouw van de cactusbloem betrekkelijk vaak voorkomt.

Zonder twijfel hoort deze plant tot het geslacht **Neoporteria** en is deze sterk verwant aan **N. aercarpa**. Natuurlijk kan men een monstrueuze vorm niet het karakter van een aparte soort toekennen. Het opstellen van een geslacht en nog wel aan de hand van een enkel cultuurexemplaar van onbekende herkomst dient men als een ontsporing aan te merken!

Mijns inziens kan men deze plant als hij dan toch een naam hebben moet, ten hoogste als volgt dopen: **Neoporteria species, forma monstruosa** „Woutersiana” Backbg. („Woutersiana” wordt dan in dit geval met hoofdletter geschreven, omdat het om een handelskwekersnaam gaat). Noch is aan de zeer gewaardeerde kwekerij De Laet, noch aan de heer Wouters veel eer betoond door deze naamgeving van Backeberg.

Sackgasse 13/1/4. A-8750 Judenberg (Oostenrijk)

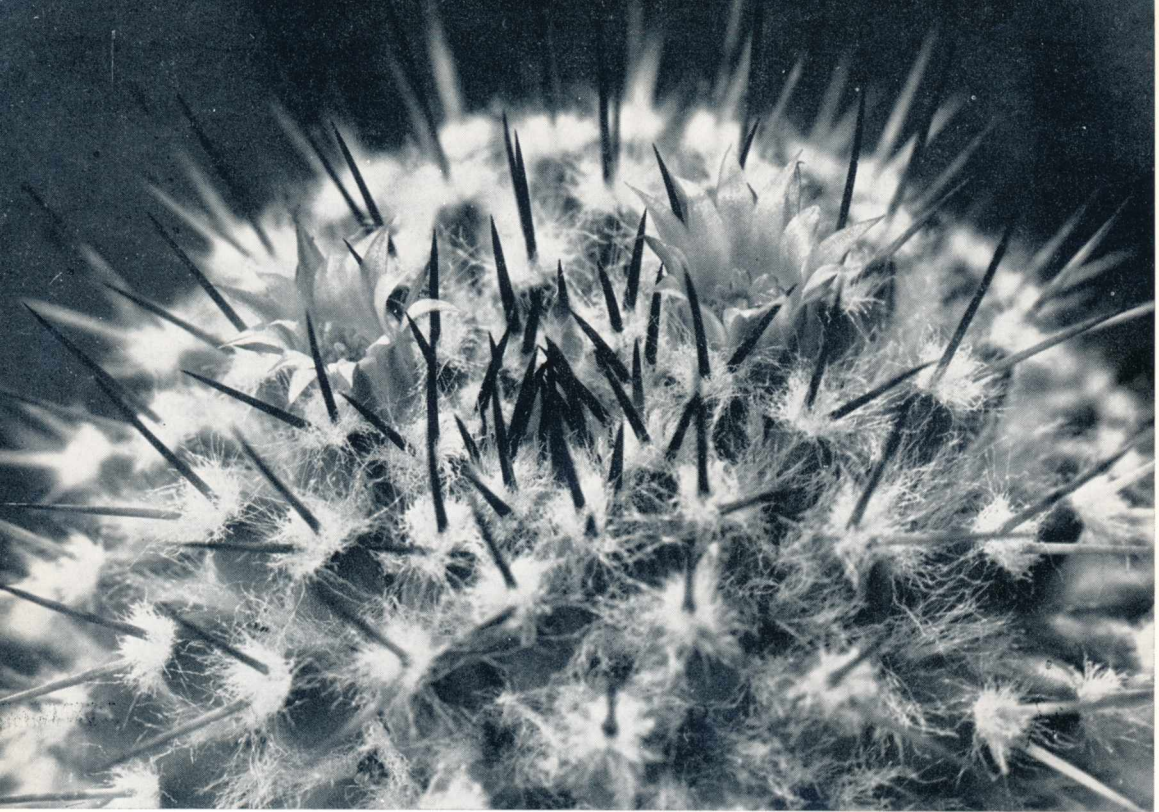
Vertaling: Defesche/Neutelings.

Van Maand tot Maand

Th. NEUTELINGS

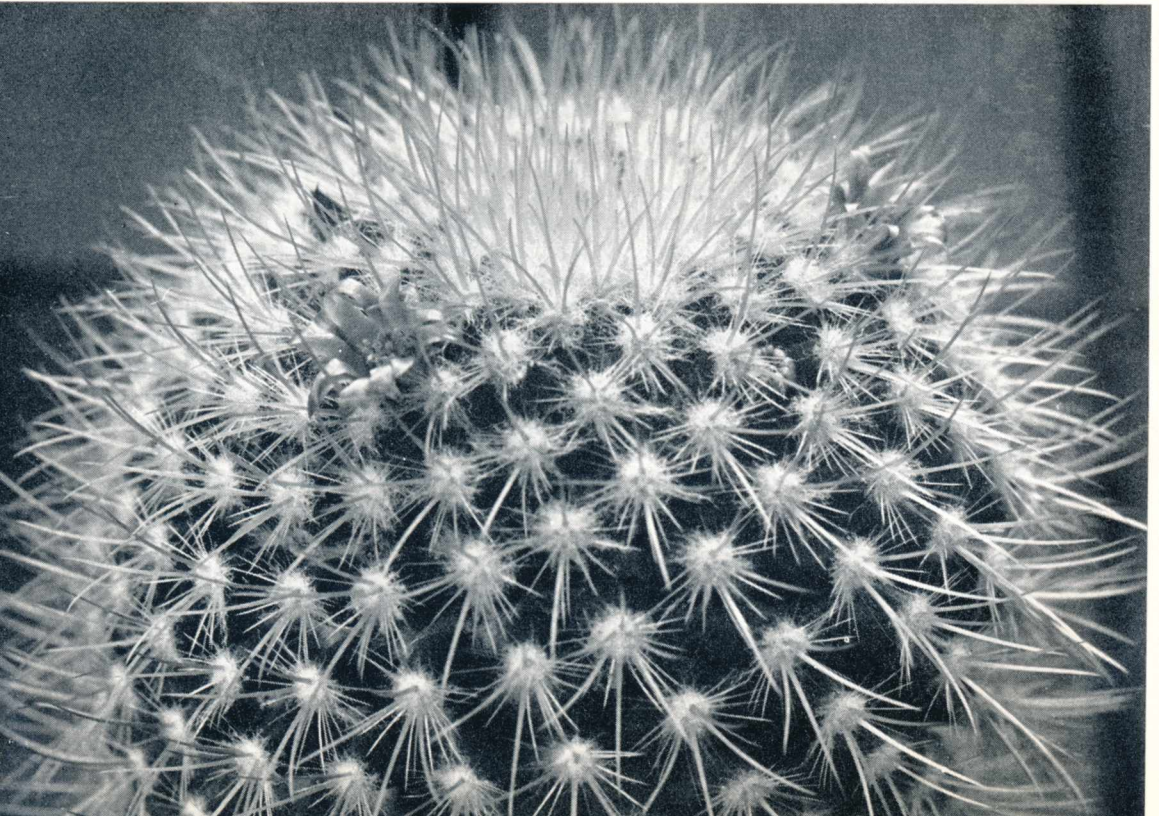
September-oktober, een vaarwel aan het zomerseizoen, een bewuste voorbereiding op de komende winterse periode. Laten wij dan een ding, een heel belangrijke zaak, voorop stellen: we stoppen met de watergift. En waarom? Om de cactussen te dwingen op te houden met groeien. Immers de rustperiode welke gaat aanbreken is hard nodig. Zoudt u toch volop water blijven geven, dan zullen onze cactussen op een onvolledige wijze blijven door-groeien; de nieuwgroei wordt dan spichtiger, bleker en daardoor de gezondheidstoestand van de plant kwetsbaarder. Het valt niet mee nu in deze tijd zo'n beslissing te nemen. Zo niet vele dan toch menige soorten bloeien nog dapper door. Zoals bijvoorbeeld de hardvlezige **Mammillaria's** zoals **M. durispina**, **M. hidalgensis**, **M. polythele**, **M. pringlei**, **M. pyrrocephala**, **M. rhodantha**. Al vanaf het begin van de zomer produceren zij onafgebroken hun rode tot paarsrode bloemetjes. Ook de **Pseudomammillaria's**, overigens typische nazomerbloeiërs, pronken met hun witte, soms ietwat lilakleurig aangelopen, geurige bloemen. Ook worden deze tot het geslacht **Dolichothele** gerekend dan wel gewoon tot het geslacht **Mammillaria**, afhankelijk van de schrijver. De bekendste zijn: **Ps. albescens**, **Ps. camptotricha** en **Ps. decipiens**. Omdat deze weekvlezig zijn kunt u ze, zolang ze sterke bloeineigingen blijven vertonen, gerust nog wat water toedienen. Veel licht hebben zij niet nodig; zelfs op een beschaduwde plaats komen zij nog gemakkelijk tot bloei.

En laten wij voorts onze zaailingen niet vergeten. Houdt u de grond ervan matig vochtig en tracht ze een zo warm en zo zonnig mogelijk plaatsje te

Mammillaria polythele

Mammillaria rhodantha

Mammillaria rhodantha var. ruber

geven, zodat ze op een zo evenwichtig mogelijke wijze aan de groei blijven. Zelf heb ik als ervaring opgedaan dat ook zij gemakkelijk het seizoenrhythme van hun volwassen collega's kunnen volgen en in het komende groeiseizoen snel hun achterstand in groei inhalen. Immers - en dat geldt voor bijna alle cactussen en ook andere meerjarige planten: intensief licht is nodig voor een evenwichtige groei. De stand van de zon wordt nu evenwel beduidend lager, omdat deze steeds dichter naar de zuiderkeerkring kruipt. Terwijl het herfstige weer in onze contreien meestal ertoe bijdraagt het aantal zonuren door de grijze bewolking verder te reduceren.

De lidcactus (**Zygocactus**) is bij mij al begonnen met de knopvorming. Hij staat altijd in de huiskamer op de vensterbank die op het oosten ligt. Toch dient men deze uiterst weinig water te geven en wel net zo lang totdat de bloemknoppen zich goed ontwikkeld hebben. Van belang is voorts dat u de pot niet meer verdraait om aldus een ongewenste knopafval te voorkomen. Daarom is een merkstreepje op de pot zelf een voor alle huisgenoten begrijpelijk teken. In november-december wordt u dan rijkelijk met een prachtige bloei beloond.

De overige bekende cactusepiphyten zoals **Epiphyllum**, **Rhipsalis**, **Rhipsalidopsis** en **Schlumbergera** houdt u het beste in conditie door de potgrond matig vochtig te houden. Is de potgrond uitgeput dan is deze periode uitermate geschikt om deze door nieuwe te vervangen. Daarvoor komt de normale, humusrijke potgrond het beste in aanmerking. Immers deze soorten hebben nl. een veel grotere stikstofbehoefte dan de gewone cactussen. Uiteraard overwinteren zij gaarne warmer dan de normale bol- en zuilcactussen. Voorts dienen al de geënte cactussen ook in een matig vochtige bodem te

staan. Als u de bodem te droog houdt is de kans niet denkbeeldig dat de entling de entstam leegzuigt of zelfs omgekeerd. Immers we hebben hier met een zeer onnatuurlijke situatie te maken, want ondanks de vergroeiing van twee verschillende plantensoorten blijven de individuele eigenschappen van elk onaangetaast. De entling zal toch trachten door te groeien en zuigt de onderstam leeg, vooral als deze vrij kort is. Omgekeerd tracht een onderstam die in een droge bodem staat zijn omvang te handhaven en vindt dan bij de entling een welkome bron. Een ander nadeel van een droge bodem is dat de wortels van de onderstam gaan afsterven. In het komend groeiseizoen duurt het dan veel te lang, voordat er weer een wortelgestel van enige omvang is gevormd.

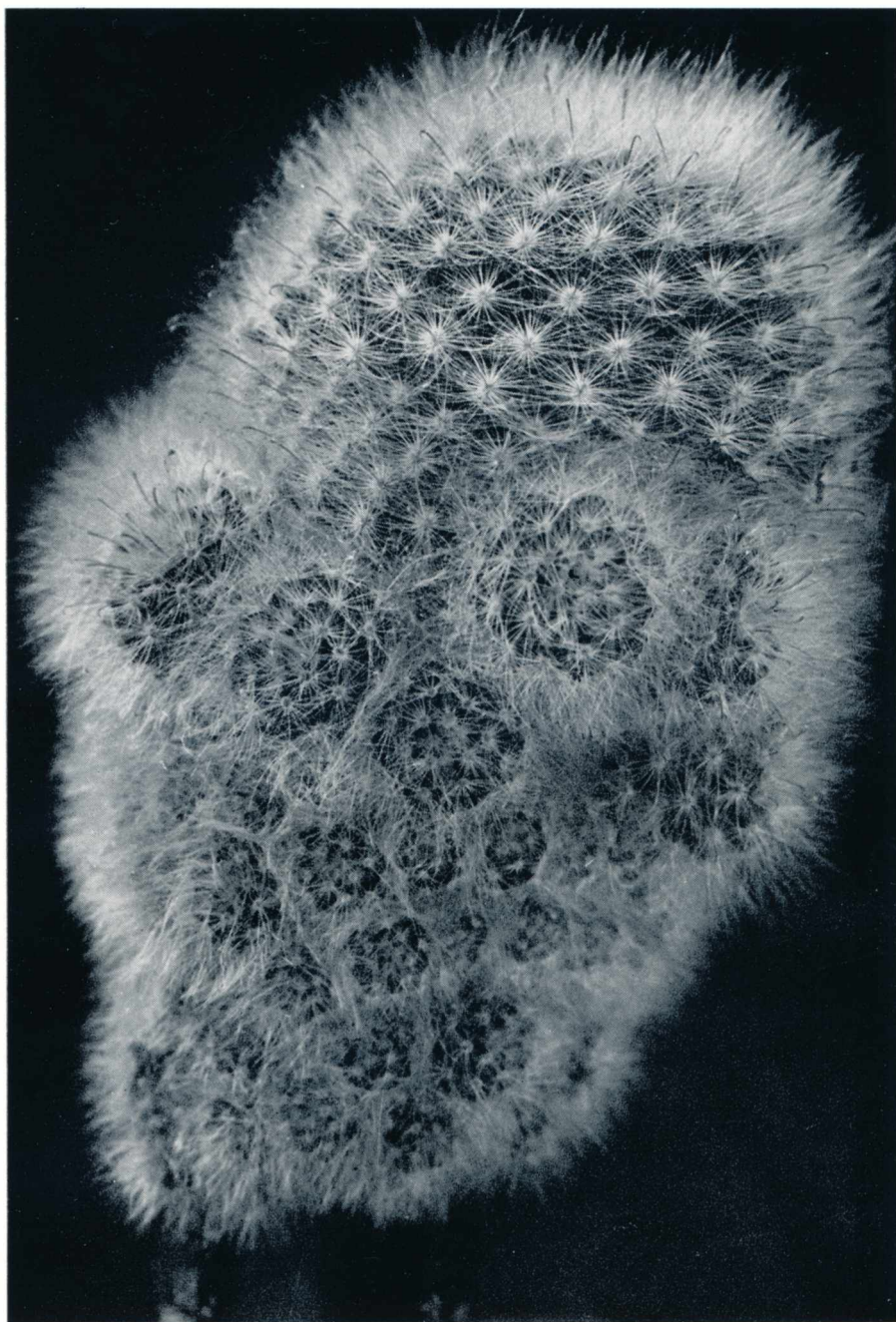
Ook is het van belang een paar entstammen aan de groei te houden voor het geval in het winterseizoen een onverhoopte noodenting uitgevoerd dient te worden.

Voor de kamerkwekers onder ons nog dit: als uw cactussen in een verwarmd woonvertrek (moeten) staan, dan gelieve u de watrigheid niet geheel te staken. U zorgt er voor dat de grond zo minimaal mogelijk vochtig blijft. Immers door de drogere en warmere lucht is het verdampingsproces beduidend groter dan in de kas, waarin 's nachts door de vaak sterke afkoeling dauwvorming optreedt. Ook de vochtigheidsgraad van de lucht begint in dit jaargetijde te stijgen, een reden te meer dus voor de kaskweker om de watrigheid te gaan staken en tevens zoveel mogelijk te luchten, hetgeen de cactussen goed doet aarden.

En als er nog cactussen zijn die driftig doorgaan met knopvorming — de **Gym-nocalyciums** zijn o.m. daar nogal sterk in — laat u toch niet verleiden om met het watergeven door te gaan. Laatbloeiers zoals de vertegenwoordigers van het geslacht **Neoporteria**, **Mammillaria schiedeana** en **Mamm. plumosa** mag u

Mammillaria hidalgensis

Krainzia guelzowiana

Foto's v.d. schrijver

met wat vocht blijven verwennen, mits u ze op een zo zonnig mogelijke plaats kunt zetten.

Bovenstaande is even een wat saai verhaal, maar zo dunkt men van belang

om het met klem onder de aandacht te houden; op deze wijze kunt u uw cactusverzameling goed door het wintertijdvak heen loodsen.

Nu het zo rustig gaat worden komen bijna vanzelf diverse, merkwaardige gevallen bovendrijven en voorts ervaringen die mogelijk de moeite waard zijn eens op papier te zetten. In de maand juni had ik een geënte **Krainzia (Mamm.) guelzowiana**, 15 cm hoog exclusief de onderstam, met ruim 40 zijscheuten, welke elkaar ontzettend verdrongen. Omdat ik bevreesd was dat de meeste zijscheuten geen kans op verdere ontwikkeling hadden, had ik al deze zijscheuten afgesneden. Alle bewortelden na droging overigens zeer snel en gemakkelijk. De moederplant zelf zag er vreselijk onogelijk uit: rondom een praktisch doorlopende wond van ca 9 cm hoog. Doch binnen 1½ maand zat het wondgedeelte weer onder de spruiten, alsof er niets was gebeurd! Een dergelijke levensdrift had ik nog nooit eerder bij cactussen ervaren. Ik toog aan het tellen, maar bij 60 ben ik maar opgehouden. Volgend jaar zal ik proberen selectief te gaan snijden. Immers de scheuten verdringen elkaar op een ontzettende wijze en die dan gaan afsterven vormen beslist geen ondenkbare bron van rotvorming. En ondanks de enorme scheutvorming heeft dit exemplaar nog gebloeid ook, althans de hoofdplant. Het betreft hier het exemplaar met de gele haakdoorns. Mijn roodbedoornde heeft helemaal geen neiging tot spruiten, maar dat komt waarschijnlijk, omdat deze op eigen wortels staat.

Terwijl mijn zaailingen van januari 1976 al de nodige cm omvang het afgelopen zomerseizoen gekregen hadden en sommige ervan zelfs al bloeiden zoals **Mamm. nana**, zat ik met een exemplaar nl. **Gymnocalycium mazanense**, dat het vertikte om uit het zaailingstadium te komen, want de ontwikkeling van bedoornde areolen bleef uit. Het plantje mat ca 6 mm hoog en breed boven de grond. Het groeipunt was zichtbaar afwezig, vandaar de groeistand. Toch zag de zaailing er gezond en gespannen uit. Om het wortelgestel eens aan een nader onderzoek te onderwerpen haalde ik het plantje uit de grond. De hoofdwortel was ongeveer 35 mm lang. Maar tot mijn verbazing zag ik een knopvormig zijscheutje net op de wortelhals zitten. Ik entte vervolgens het hoofdlichaampje op een E. jusbertii en de rest potte ik op in een apart potje. Helaas, vanwege vakantie-activiteiten was de grond uitgedroogd geraakt en zo ook het onthoofde zaailingetje. De kop bood meer succes; hij vergroeide goed met de onderstam welke laatste ± 4 cm hoog en ± 12 mm breed was. Maar het vegetatiepunt kwam nog steeds niet tot ontwikkeling. Wel groeide het kogeltje een mm of wat in omvang. De onderstam ging zijspruitneigingen krijgen, welke ik uiteraard verwijderde. En zo is de situatie nog steeds. Ik ben zeer benieuwd hoe deze *G. mazanense* zich in de toekomst uit deze situatie gaat redden.

Een ander voorval dat het vermelden waard is. Mijn **Gymnocalycium damsii** var. **torulosum** produceerde dit jaar een dubbele bloem. Deze was als volgt opgebouwd: een gemeenschappelijk vruchtbeginsel met een normale vorm, twee aparte bloembuizen dicht op elkaar gedrukt en beide even groot van omvang, elk voorzien van een normale stijl met stempel en meeldraden. Nu was het mij al in de zomer van 1976 opgevallen dat deze plant af en toe — naast normale bloemen — bloemen met een niet ronde maar meer afgeplatte bloembuis vormde. Bij ontleding ervan kon ik verder niets afwijkends ontdekken dan slechts die vermelde verbreding met bijgevolg een groter aantal bloembladen. Zo'n verschijnsel kan mogelijk als een soort van cristaatvorming aangemerkt worden. Een foto van bedoelde dubbele bloem vindt u elders afgedrukt.

Verenigingsnieuws

"SUCCULENTA" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

DAGELIJKS BESTUUR:

Voorzitter: S. K. BRAVENBOER, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Vice-voorzitter: Ir. G. E. M. UIL, Cuperstraat 3, Bommel.

Sekretaris: J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo, tel. 077 - 17535.

2e sekretaresse: Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk, tel. 02510 - 30746.

Penningmeester: G. LINK, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 t.n.v. Succulenta te Amersfoort, resp. bankrek. 55.32.38.381 bij Algemene Bank Nederland (ABN) t.n.v. Succulenta te Amersfoort.

Uitsluitend voor leden in België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodienst t.n.v. Succulenta te Amersfoort.

2e penningmeester: J. ORLEMANS, Heemskerkerweg 288, Beverwijk, tel. 02510-38625.

Algemeen bestuurslid: J. H. VOSTERMANS, Schoolweg 55, Venlo, tel. 077-18627.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 30,—, voor leden in België Bfrs. 450,— en voor leden in het overige buitenland f 35,—. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 5,—, in België Bfrs. 75,—.

BELANGRIJKE ADRESSEN:

Ledenadministratie, propagandafolders, aanmeldingskaarten voor het lidmaatschap en nummers van „Succulenta” van de lopende jaargang: P. DEKKER, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Bibliotheek: J. MAGNIN, Oolevaarstraat 13, Strijen. Catalogus f 1,50.

Clichéfonds: G. J. M. LINNSEN, Jacob Catsstraat 61, Venlo.

Diatheek: H. M. S. MEVISSSEN, Dinantstraat 13, Breda, tel. 076 - 875076.

Oude nummers van „Succulenta” tot en met december '76: H. B. HOOGHIEEMSTRA, Reyerdijk 115, Rotterdam 26.

Redakteur: J. H. DEFESCHE, Krulslandseweg 20, Wouwe, tel. 01658-1692.

W.n.d. redakteur: Th. NEUTELINGS, Welssenbruchstraat 92, Roosendaal, tel. 01650-36081.

Ruilen Zonder Hullen:

Succulentarium: aanmelden voor bezoek bij dhr. W. Ruysch, tel. 08370 - 19123 toestel 87, of I.V.T., t.a.v.

dhr. W. Ruysch, Mansholtlaan 15, Wageningen.

Vragenrubriek: Cactussen en algemeen: dhr. UIL, Vetplanten: dhr. BRAVENBOER.

DRINGEND VERZOEK: Wilt u bij al uw korrespondentie een postzegel voor antwoord insluiten? In verband met de hoge portokosten is het niet langer verantwoord, brieven te beantwoorden wanneer geen postzegel is bijgevoegd.

Voor een vlotte afhandeling gelieve u **STEEDS UW LIDNUMMER** te **VERMELDEN**.

SLUITINGSDATA:

Kopij voor het MAARTnummer moet uiterlijk 1 FEBRUARI bij de redactie zijn.

Mededelingen voor verenigingsnieuws uiterlijk 15 FEBRUARI bij het sekretariaat, afdelingen gelieven hun mededelingen te zenden aan Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk.

Advertentie opgaven uiterlijk 20 JANUARI bij J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

BESTUURSMEDDELINGEN

Bewaarbanden en handleidingen.

Bewaarbanden voor 12 nummers van Succulenta zijn verkrijgbaar à f 10,75; bij bestelling van 10 stuks en meer f 9,50 per stuk.

De „Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten” is verkrijgbaar à f 3,50 voor leden en f 4,50 voor niet-leden. Afdelingen betalen bij een bestelling van 10 stuks en meer f 2,50.

Bestelling kan geschieden door storting of overschrijving van het betreffende bedrag op giro-rekening 3742400 van Succulenta afd. Verkoop, Beverwijk met vermelding van de bestelde artikelen.

Contributie 1978.

Helaas heeft het bestuur moeten besluiten om wegens de gestegen kosten de contributie voor 1978 te brengen op f 30,— voor Nederland en België en f 35,— voor het buitenland. Jeugdleden tot 18 jaar betalen de helft.

De leden in **Nederland** zullen begin januari weer een acceptgirokaart ontvangen voor de betaling. U wordt verzocht alleen deze kaart te gebruiken. Dit vergemakkelijkt onze administratie aanzienlijk. U kunt hem na het invullen van uw Giro- of Bankrekeningnummer en ondertekening opzenden naar de giro of uw bank.

De leden in **België** worden verzocht een bedrag van B.francs 450,— over te maken op rekening 000-1141809-22 bij de Belgische postgirodienst ten name van Succulenta te Amersfoort. Deze rekening is speciaal te hunnen behoeve voor dit doel geopend. Wij hopen dat dit voor u de betaling zeer zal vergemakkelijken.

G. Link

Subscription 1978.

The subscription for 1978 is Dfl. 35,—. Please be so kind to remit this amount to our treasurer Mr. G. Link, Memlingstraat 9, NL 3817 DK Amersfoort as soon as possible. If possible please pay by postal-cheque account Nr. 680596 of Succulenta at Amersfoort, or by money-order in Dutch Florins. If not possible and you want to pay by your bank or by bankcheque, you have to increase our subscription by Dfl. 5,50 because the bank charges us for this sum.

Jahresbeitrag 1978.

Der Jahresbeitrag für 1978 ist festgestellt worden auf Hfl. 35,—. Wir bitten Sie diesen Betrag möglichst bald unserem Kassierer Herr G. Link, Memlingstraat 9, NL 3817 DK Amersfoort zu überweisen. Zahlung wird erwünscht auf Postcheckkonto Nr. 680596 von Succulenta, Amersfoort oder Postanweisung in Holl. Gulden. Im falle dies für Sie möglich ist und Sie über die Bank zahlen, müssen Sie die uns in Rechnung zu stellen Bankkosten in Höhe von Hfl. 5,50 mit überweisen. Vorkommendenfalls bitten wir Sie auch in Hfl. zu überweisen.

Algemene Vergadering 1978.

Dit jaar wordt de Algemene Vergadering georganiseerd door afdeling Kennemerland. Hij vindt plaats op 6 mei in Beeckestijn, Rijkstraatweg 136, Velsen-Zuid.

Samenstelling Hoofdbestuur.

Volgens artikel 11 van het Huishoudelijk Reglement heeft iedere afdeling het recht een lid van het Hoofdbestuur te benoemen. De benoeming geldt voor de tijd van drie jaar. Aan de beurt van aftreden zijn van de afdeling:

— Arnhem	F. L. J. A. W. Verwer.
— Groningen	C. Pik-Nieuwenhuis.
— Hoogeveen	H. Koerts.
— Nijmegen	A. van Beuningen.
— Utrecht	J. W. Minjon.
— West-Brabant	H. M. S. Mevissen.
— Zaanstreek	G. Bleeker.
— Zuid-Limburg	A. Hendriks.

Alle Hoofdbestuursleden zijn herkiesbaar. De Afdelingssecretarissen gelieven uiterlijk 31 maart 1978 aan het Algemeen Secretariaat mede te delen of het Hoofdbestuurslid uit hun afdeling wederom benoemd is, dan wel wie voor de volgende drie jaar zitting heeft.

Afdelingen, die nog geen vertegenwoordiger in het Hoofdbestuur hebben kunnen eveneens een vertegenwoordiger aanwijzen en vóór genoemde datum aan het secretariaat bekend maken. Ook de secretaris is aftredend. Hij stelt zich niet meer herkiesbaar. Kandidaten voor deze functie moeten eveneens uiterlijk 31 maart 1978 schriftelijk bij het secretariaat worden opgegeven.

Ruilen Zonder Huilen.

Na de laatste oproep in SUCCULENTA met betrekking tot de voortzetting van Ruilen Zonder Huilen hebben een tiental leden aangeboden dit werk te willen voortzetten.

Hieronder zijn drie leden woonachtig in Ede, die bereid zijn deze taak gezamenlijk op zich te nemen. Daarom heeft het Bestuur besloten deze leden te vragen zich met Ruilen Zonder Huilen te belasten. Inmiddels hebben zij ook toegezegd, zodat het kontaktadres nu vast ligt.

In de loop van januari zullen de gegevens naar Ede overgebracht worden. Pas dan kunnen de nieuwe beheerders starten met hun werkzaamheden. Vandaar, dat wij nog even willen wachten met het bekendmaken van het nieuwe adres. In maart-april zullen de nieuwe medewerkers zelf in een publikatie in Verenigingsnieuws bekend maken, dat zij met hun voorbereidingen gereed zijn.

Het bestuur van 'Succulenta' dankt allen, die zich voor dit werk hebben aangeboden maar het niet hebben gekregen en hoopt, dat zij bereid blijven te zijner tijd onze vereniging op andere wijze te dienen.

De leden- en kontributieadministratie.

Omdat het Dagelijks Bestuur door de voortdurende toename van het ledental de kontributieadministratie niet meer binnen de voorgeschreven tijd kan afronden is het Hoofdbestuur er in zijn vergadering in september j.l. mee akkoord gegaan, dat de ledenadministratie en de kontributiebetalingen opgenomen zullen worden in een gemechaniseerd administratiesysteem. Tot nu toe is door de heer Dekker een kaartsysteem bijgehouden, waarin de namen der leden alfabetisch gerangschikt zijn. Hij is daarom de vraagbaak van het bestuur voor alle vragen over adressen van leden.

Om de kosten van het gemechaniseerde systeem zo laag mogelijk te houden moeten we van dit alfabetische systeem afstappen.

Elk lid krijgt nu een lidnummer en er komt een rangschikking in volgorde van het lidnummer. Wij verzoeken u daarom voortaan BIJ ALLE KORRESPONDENTIE UW LIDNUMMER TE VERMELDEN. Het bestuurslid, dat uw schrijven ontvangt weet dan tevens, dat hij benaderd wordt door een lid.

U vindt uw lidnummer op het strookje, dat u van de akseptgirokaart kunt afscheuren en kunt gebruiken als bewijs van lidmaatschap.

Bovendien staat uw lidnummer op de adresband van het maandblad.

Ook is een codering in het systeem opgenomen waarmee wordt aangegeven van welke afdeling iemand lid is dan wel verspreid wonend lid is. Hierdoor wordt het ook mogelijk ledenlijsten per afdeling over te maken.

Omdat tevens de kontributieadministratie in het systeem is verwerkt, kan voortaan op de akseptgirokaart, die u in de aanvang van het jaar wordt toegezonden, de kontributie gedrukt worden. De kontributie voor jeugdleden wordt echter alleen aangehouden, wanneer in het systeem de geboortedatum staat aangegeven. Wanneer dus nu een jeugdlid een akseptgirokaart ontvangt met een aangegeven bedrag van f 30,— komt dit, omdat zijn geboortedatum niet bekend is. Hij/zij gelieve dan aan de ledenadministratie alsnog zijn/haar geboortedatum op te geven onder vermelding van het lidnummer.

Hoewel alle betrokkenen hun uiterste best zullen doen het adressenbestand goed over te nemen, lopen wij natuurlijk de kans dat er toch nog fouten tussendoor sluipen. Wij vragen hiervoor begrip en verzoeken u uw opmerkingen zo spoedig mogelijk door te geven aan de ledenadministrateur, dt heer P. Dekker, St. Pieterstraat 27, Middelburg. Denkt u er aan uw lidnummer te vermelden?

J. de Gast.

A F D E L I N G S N I E U W S

Afdeling Amsterdam.

Programma voor februari en maart.

16 februari: Een film over Mexico door meneer Bongaards. Er zal geprobeerd worden om nog meer materiaal over Mexico te vinden.

15 maart: Een avond over importen; waarom wel of waarom niet importeren. Spreker op deze

avond is o.a. de heer Brink, chef beplantingen bij Artis; en bekend in de natuurbeschermings wereld.

De bijeenkomsten zijn in het gebouw van de schoolwerktuinen, Karel Lotsylaan 25, Amsterdam - Buitenveldert. Iedereen is welkom om kennis te komen maken.

A. C. Wiesemann (secretaris)
Palembangstraat 20
Amsterdam

Afdeling Gouda en omstreken.

Activiteiten periode augustus - oktober 1977.

Ook na de zomer-vakantie bleef de afdeling Gouda cactusbewust.

Op zaterdag 13 augustus zwermden we uit tot over de zuidgrens; een afgeladen bus reed langs vijf Belgische kassen, waarvan die van ons eigen "buitenlid", de heer Goossens een klasse apart betekende.

Op donderdag 15 september verhaalde de reislustige heer Noltee weer van zijn avonturen in het Ethiopische, dit tweede gedeelte van z'n reis bleek niet minder interessant te zijn dan zijn eerste verhaal.

Donderdag 20 oktober was een typische "thuis-wedstrijd"; ons eigen heer van Haeften in een glansrol contra de REBUTIA'S; met vele dia's en leuke bijzonderheden.

De afdelingsleden zien met spanning uit naar het winterseizoen.

C. J. van Schieveen-Schraa
Waterruit 60
Gouda

INTERNATIONALE BIJENKOMST VAN DISCO- EN MELOCACTUS-LIEFHEBBERS.

Op 1 en 2 oktober j.l. hield de studiegroep "Disco- en Melocactus" in Oostende, België, haar eerste bijeenkomst over deze geslachten.

Spijtig genoeg was een Nederlandse deelname niet mogelijk, daar dezelfde aankondiging als in de D.K.G. niet verschenen is in Succulenta. Naast de Duitse deelnemers waren er slechts twee Belgische liefhebbers aanwezig. Dit belette echter niet het voorziene programma haar gang te laten gaan. Dankzij de goede organisatie van onze vriend A. Pierret, die voor een goed hotel met een aparte vergaderzaal zorgde, kon ongestoord vergaderd worden.

Op zaterdag - de eerste dag - werden na het begroeten der deelnemers in het hotel de eerste contacten gelegd. 's Avonds, na het gezamenlijk eten, begonnen de eerste diavoordrachten. De heer Heimen uit Leverkusen sprak als eerste over: "Brazilië" — een overzicht van praktisch alle daar voorkomende geslachten", voor zover zij in onze verzamelingen voorkomen. De heer Heimen besprak daarbij de geslachten en soorten die in de verzamelingen te Leverkusen voorkomen, aan de hand van prachtige opnamen.

De tweede voordracht ging over het geslacht Discocactus. De heer Königs uit Krefeld toonde ons aan de hand van een voor zichzelf sprekende diaserie, de vormenrijkdom van dit geslacht. Hij legde er de nadruk op dat er vroeger slechts drie soorten bekend waren en er vandaag zo'n 40 (!) soorten zijn, zodat een wetenschappelijk onderzoek noodzakelijk wordt. Desbetreffend wacht men begerig naar de binnenkort verschijnende monografie over het geslacht Discocactus van A. Buining.

Op zondag toonde de organisator van deze bijeenkomst, de heer Pierret uit Oostende, een overzicht van zijn gespecialiseerde verzameling aan de hand van zeer mooie dia's. Als tweede deel konden de aanwezigen een diaserie bewonderen met prachtige Melocactusen van de heer Eerkens uit Suriname. Deze dia's werden door de heer Eerkens aan ons ter beschikking gesteld, waarvoor onze dank.

Als laatste voordrachtgever hadden we de heer Fethke uit Hamburg, die ons dia's toonde van

zijn verzameling en ook van een vriend uit Californië. Hij toonde ons ook een serie met merkwaardige opnamen van de kwekerij van Uebelmann, die als vergelijkingsmateriaal goed konden dienst doen om de variaties van elke soort bij mekaar te zien. Daarna werd de verzameling bezocht van A. Pierret. Zijn "Brazilianen" getuigen door hun gezondheid van een goede kweekmethode. Na het middageten reden de deelnemers nog naar een cactuskweker in de omgeving van Oostende, de heer Braem uit Torhout, die sinds korte tijd een zaak begonnen is en Melo- en Discocactussen aan te bieden heeft. Met "schatten" verrijkt, keerde iedereen van daaruit huiswaarts.

Samenvatting van deze bijeenkomst: omwille van de vele interessante discussies was men eenstemmig van oordeel in de toekomst — ook op internationale basis — tezamen te werken. Er werd besloten het volgend Congres op 6 en 7 mei 1978 in Leverkusen te houden met de hoop daarbij ook Nederlandse vrienden te begroeten. Meer over deze bijeenkomst in volgende mededelingsbladen.

G. Königs.

SUCCULENTENREIS NAAR KENIA.

Wegens groot succes in 1977 zullen wij ook in het komende seizoen een succulentenreis naar Kenia organiseren o.l.v. Frans Noltee en wel van 15-7—5-8-'78. De kosten bedragen f 3650,— p.p. Maximum aantal deelnemers 14.

Gegevens over deze en andere exclusieve reizen zijn verkrijgbaar bij: Green Hills Safaris, Postbus 10990, Amsterdam, tel. 020-837345.

Vernet
Cactuskweker

Poolseweg 1 — Putten
aan de weg Putten - Voorthuizen.
Tel. 031119 - 612.

Te koop gevraagd een metalen broeikas
afmeting ca. 4 x 5 meter.

L. LUCAS,
Valeriusstraat 103,
Almelo,
Tel. 05490 - 50551.

ZAADLIJST 1978

Onze nieuwe, uitgebreide en rijkelijk geïllustreerde zaadlijst bevat ca. 1000 verschillende cactussoorten, waaronder enkele nieuwigheden en ettelijke zeldzaamheden, o.a.: *Pilosocereus superfloccosus*, *Echinocereus hancockii*, *Echinocereus knippelianus* v.n., *Turbinicarpus lauii*, *Normanbokea pseudopectinata* v. *rubriflora*, *Lophophora echinata* v. *diffusa*, *Cochemiea setispina*, *Mammillaria carmenae*, *Mam. cerralboa*, *Melocactus conoideus*, *Copiapoa tocopillana*, *Gymnocalycium schatzlianum*, *Lobivia aguilarii*, *Lob. mizquensis*, *Lob. zecheri* v. *fungiflora*, *Discocactus horstii*, en vele andere zeldzame soorten. Lijstaanvragen dienen voor 1 mei 1978 toegestuurd te worden!

Bij het aanvragen van een lijst, gelieve f 5,— of 75,— BF. voor onkosten te willen insluiten (aftrekbaar indien een bestelling volgt)!

Indien ca. een week vooruitbesteld, kunnen zaadbestellingen op de kwekerij afgehaald worden gedurende de openingsdagen!

Gebr. De Herdt, Bolksedijk 3 E, B-2310 RIJKEVORSEL, België. Tel.: 031-146942.

Succulententuin **H. VAN DONKELAAR**

Laantje 1a - Werkendam. Tel. 01835 - 1430.

De sortiments- en zaadlijst nr. 15 met de aanvullingen blijft ook in 1978 gehandhaafd en wordt u toegezonden na storting van f 3,50 op girorekening 1509830. Alleen de zaadprijzen zijn veranderd. Deze lijsten bevatten zeer vele soorten, zowel cactussen als andere succulenten.

Regelmatig nieuwe en zeldzame planten. 's Zaterdags na 3 uur en 's zondags gesloten.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN

A. N. BULTHUIS EN CO.

Cothen - Groenewoudseweg 14
Postbus 12 - Tel. 03436-1267

Sortimentslijst wordt na storting van f 1,-
toegezonden. Girorekening 124223.

's Zondags gesloten

VAN SPIJK
uw drukker

PLANTENHANDEL A. H. Abels.

Grootste gesorteerde zaak in Noord
Holland in cactussen en succulenten.
In- en verkoop.

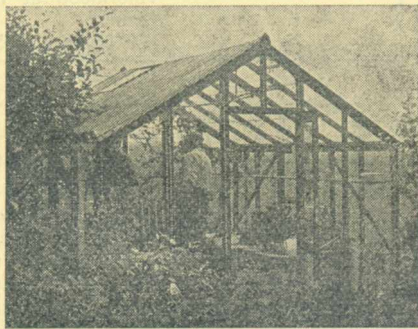
Singel-Bloemmarkt t/o 494-496.
Amsterdam. Tel.: 020 - 227441.

Zaden van cactussen en
andere succulenten.

Vraag de nieuwe lijst aan
met meer dan 3000 soorten.

G. Köhres

Bahnstrasse 101
D-6106 Erzhausen-
Darmstadt.

VEMAKAS

De NAAM die garant staat
voor een **kwaliteitskas!**

Wij leveren U: uit eigen fa-
riek standaard- en afwijkende
maten kasjes.

Wij importeren:

Aluminium kasjes,

WHITE-HOUSE Hexa-Light
kasjes,

HUMEX automatische broei-
kasinstallatie en bodemver-
warmde zaaibakken e.d.,

TROPEX schermmatten.

Vraag ook eens onze prijslijst aan voor materialen voor de „DOE HET
ZELVERS”.

Op onze show-tuin staan 7 modellen kasjes welke in bedrijf zijn, op-
gesteld.

Wij zijn alle dagen geopend.

Ook zaterdags van 9 - 17 uur en donderdags tot 21 uur.

Voor schriftelijke of telefonische informatie:

VEMAKAS

Pletering 1-3, Postbus 6

OOSTWOUDE (N-H) tel. 02291 - 1325.

Daylite 'n kassucces

Bij aankoop
Daylite kas
gratis capillaire
mat naar lengte
van de kas.

kwaliteit:

Stormsterk, roestvrij en van
onverwoestbaar aluminium.

keuze:

Liefst 31 modellen van

f.599,-/m f.3.500,-

krediet:

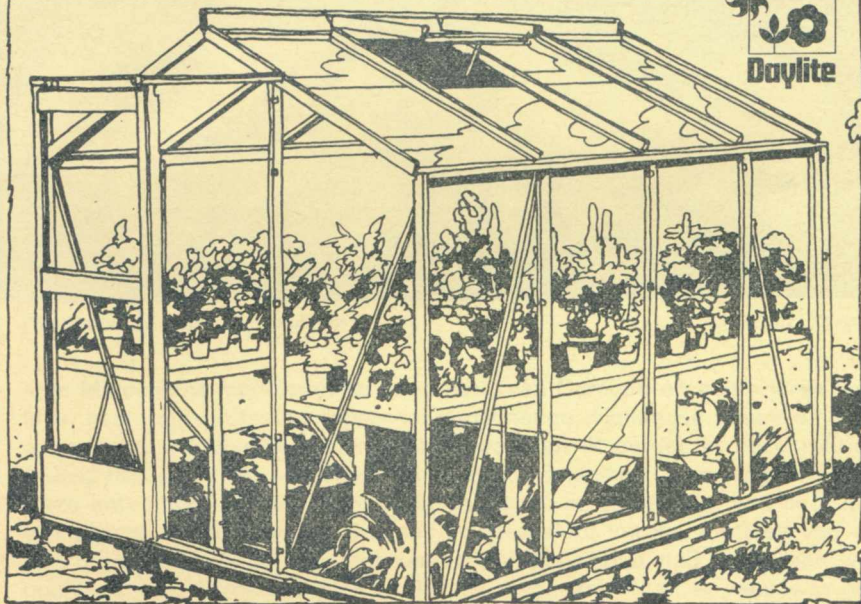
Gespreide betaling door het
Daylite Krediet Plan (tot
3 jaar).

kompleet:

Volledig pakket accessoires.

kijken:

Het grootste kassencentrum
in Nederland is dat van
Daylite International,
Amsterdamsestraatweg 29^e,
Industriepark Naarden.
Tel.: 02159-41316.

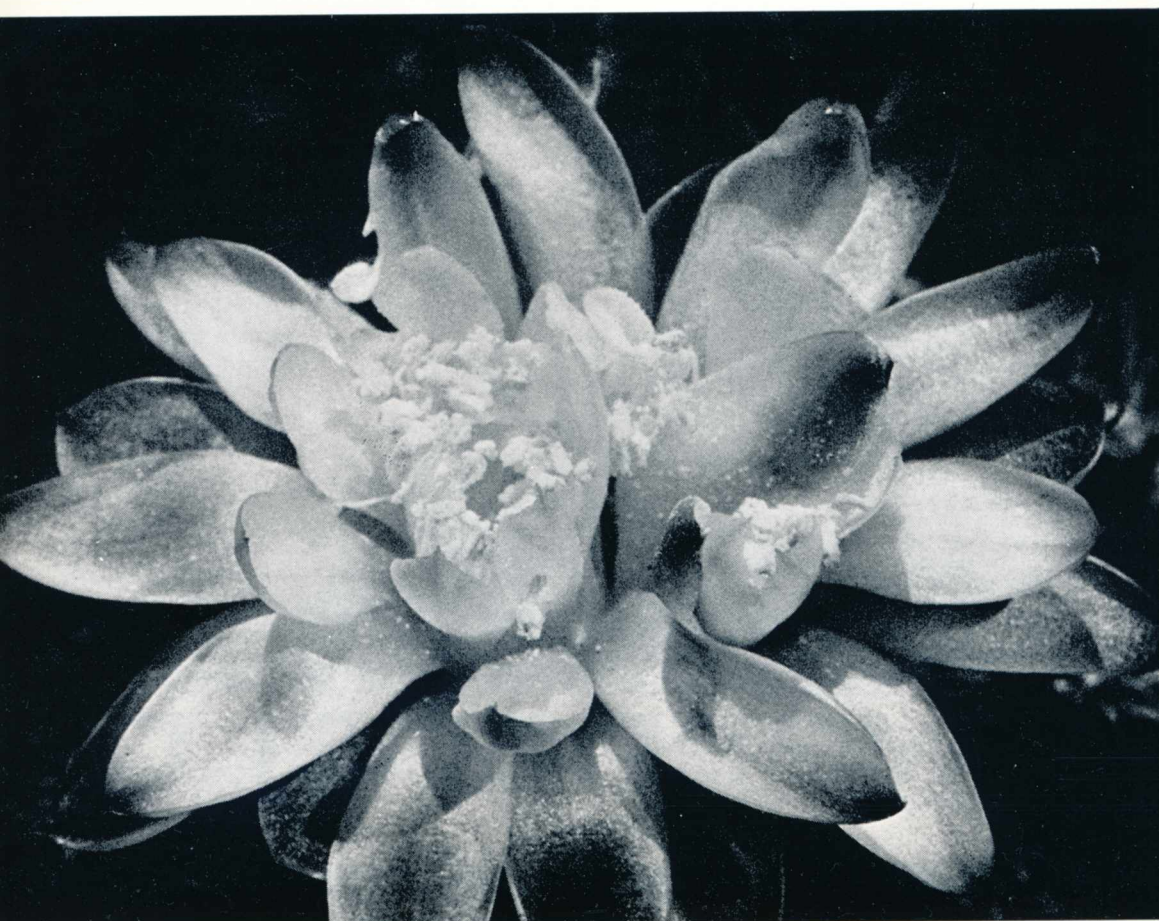

TUINCENTRUM "ARIZONA"

Gespecialiseerd in cactussen en vetplanten
Grote collectie met veel aparte soorten.

Concurrerende prijzen.

Aalsmeerderweg 93, naast Peugeot-garage
Aalsmeer — Tel. 02977 - 26133

Gymnocalycium damsii var. *torulosum*

zie blz. 12 onderaan

Mijn **Melocactus macrocanthus**, afkomstig van Curaçao en enige jaren wortelloos, heeft zijn protesten tegen het kunstmatige, Hollandse milieu en klimaat opgegeven. Na diverse experimenten, waarvan ik eerder in deze rubriek al gewag had gemaakt, ontdekte ik in juni j.l. 3 kleine, 1 cm lange worteltjes. Deze bolvormige cactus, 8 cm hoog en 12 cm in doorsnede, had ik in mei in een plastic zak gedaan en alvorens ik deze sloot verder voorzien van enige cm^3 regenwater. Deze zak met zeer stekelige inhoud had ik op een warme nochtans niet te zonnige plek in de kas weggezet. Toen ik weer wat regenwater wilde gaan toevoegen, ontdekte ik de drie worteltjes. Thans staat hij op de vensterbank op het zuiden te pronken. Groeien doet hij niet, omdat hij bezig is zijn wortelgestel verder op te bouwen. Wel ontdekte ik een begin van witte-wolvorming in de schedel, waarin naar ik hoop eens het cephalium zal ontstaan. Omdat *Melocactus* absoluut niet tegen lagere temperaturen kunnen, blijft hij op de zonnige vensterbank van de huiskamer staan. Trouwens, om hem nu een rustperiode te geven als gebruikelijk voor cactussen, lijkt me onjuist, vermits naar mijn mening de jarenlange, overigens gedwongen rust mij wel voldoende is.

Weissenbruchstraat 92, Roosendaal

Gymnocalycium anisitsii (K Sch.) Br. & R.

Dit heldergroene bolcactusje is een bijzonder vlijtige bloeier, heel eenvoudig in cultuur te houden. Op de duur kan het wel een hoogte van ruim 10 cm bereiken, maar daar gaan de nodige jaartjes overheen. De doorns zijn overwegend krijtachtig tot lichtbruin van kleur.

Op zich is het een „alledaags” gevalletje. Door het zonlicht kan het wat paarsachtig aanlopen. Voorts heeft het qua lichaamsvorm en bloemuiterslijk veel weg van de *G. mihanovichii*.

Het groenig vruchtbeginsel is vrij dicht van schubben voorzien, welke witachtig zijn en ongeveer de vorm van een half maantje hebben. De kortere, buitenste bloembladen zijn overwegend dof roodpaarsig van tint. De binnenste daarentegen geheel crèmigwit. Door de ongelijke lengte van de bloembladen geeft de bloem een wat warrige aanblik. Na enkele dagen zakken ze door, waarbij de witte meeldraden met de geelzwarte helmknoppen, die overigens de stempel geheel verhullen, goed naar voren komen.

Dit zo veel voldoening gevende, oorspronkelijk uit Paraguay afkomstige plantje houdt net als de meeste Gymno's beslist niet van felle zon.

Teksten en foto's: Th. Neutelings.

ONGEREGELD ,

maar wel **GOED** ▲

Coryphantha andreae J.A. Purp. & Böd.

Toen ik enige jaren geleden dit plantje kocht dacht ik, wat misleid door de C. van de geslachtsnaam op het steeketiket, met *Gymnocalycium andreae* te doen te hebben. Immers ik was al enige tijd op zoek naar deze geel bloeiende *Gymno*.

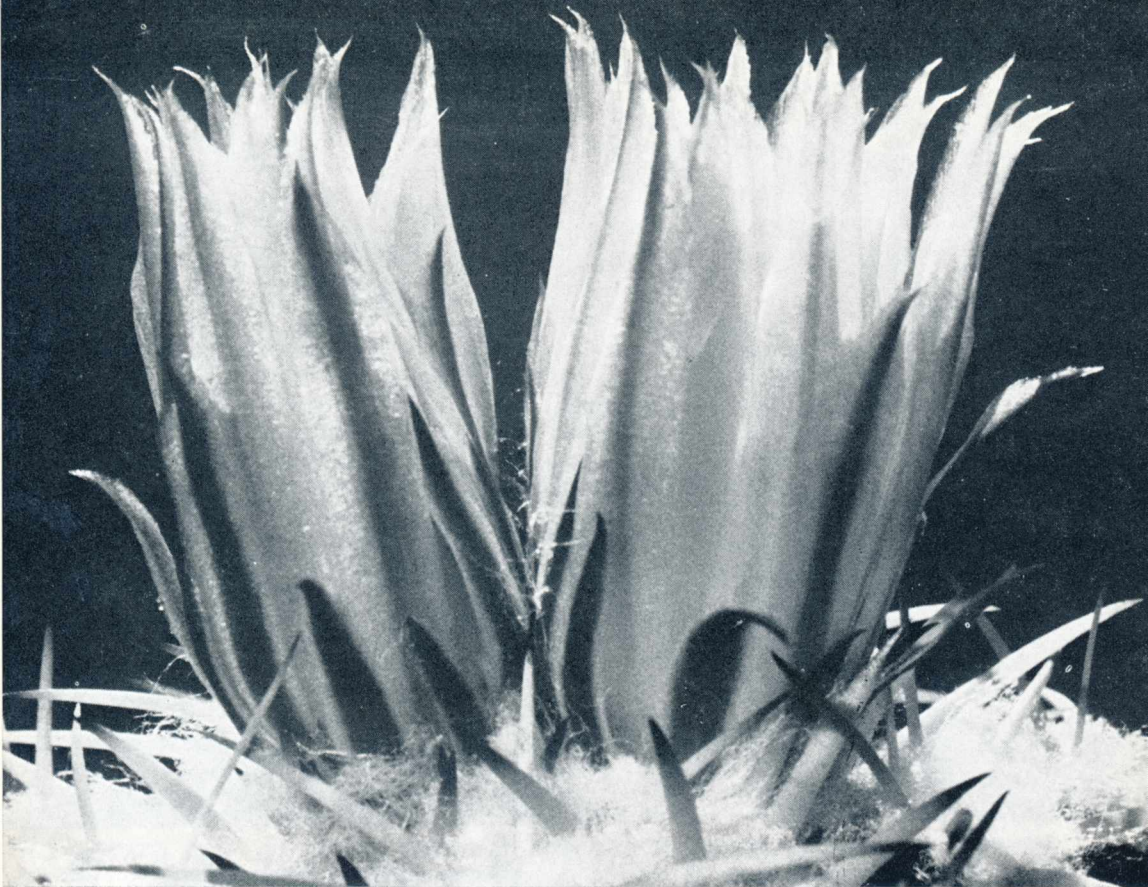
Na thuiskomst openbaarde zich eerst goed mijn vergissing. Helaas wilde dit plantje maar niet goed tieren, waarop ik twee jaar geleden besloot het op een jusbertii-onderstam te enten. Afgelopen zomer werd ik beloond met een vrij groot aantal bloemen.

Daar ik begrepen had dat *Coryphantha*'s geen gemakkelijke bloeiers zijn, gaf ik deze prachtige cactus de meest zonnige en warme plek in de kas. In het begin van het zomerseizoen drongen de bruinrode bloemknoppen al door de dikke, pluizige schedelwol heen.

De bedoorning met zijn gelige, zeer stijve en kromgebogen doorns steekt goed af tegen het donkergroene plantelichaam. Een snelle groeier is het beslist niet, ofschoon geënt beduidend beter. Wel produceren de oudere areolen allen zijscheuten, welke als zeer grappige miniatuurtjes er uit zien.

De buitenzijde van de buitenste bloembladen hebben een brede, bruinrode middenstreep. De binnenzijde van de grote, tot 60 mm in ϕ grote bloemen is glansachtig helder geel, zonder enige middenstreep. De goudgele helm-

Z.O.Z.

Bloemen van *Coryphantha andreae*

knoppen staan op wittige meeldraden, die warrig en bossig rondom de daarboven uitstekende, gelige en achtlobbige stempel staan. Deze cactus is afkomstig uit Veracruz, Mexico.

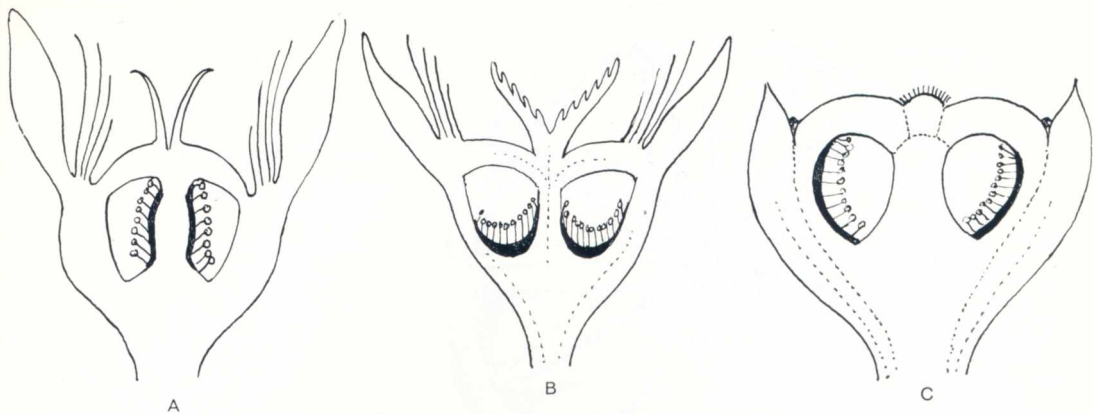
Mesembryanthemaceae (XI)

FRANS NOLTEE en ARIE DE GRAAF.

A. De bloem (vervolg).

Het vruchtbeginsel (ovarium) is meestal onderstandig (soms min of meer half-onderstandig) en is vergroeid met de meestentijds a.h.w. schotelvormig uitgehohde bloeias. Met dit geheel zijn ook de kelkbladeren vergroeid en in de Duitse literatuur wordt dan ook gesproken over kelkbeker. Het vruchtbeginsel verheft zich meestal iets koepelvormig over de plaats waar de meeldraden staan ingeplant. Hier bevindt zich vaak ook een kleine honingklier (annulus) die hetzij ringvormig is, hetzij bestaat uit gescheiden delen.

Een belangrijk kenmerk dat in het vruchtbeginsel voorkomt is tenslotte nog de plaats van aanhechting der zaadstrengen (placentatie). Deze plaats kan zijn de centrale as van het vruchtbeginsel, de bodem of de buitenwand. We spreken dan van resp. een axiale (of asstandige) placentatie en een basale- (bodemstandige) of parietale (wandstandige) placentatie. Na deze beschrijving van de verschillende onderdelen der bloemen komen we nu aan dat onderdeel van de plant dat resultaat en doel van dit alles is: de vrucht.

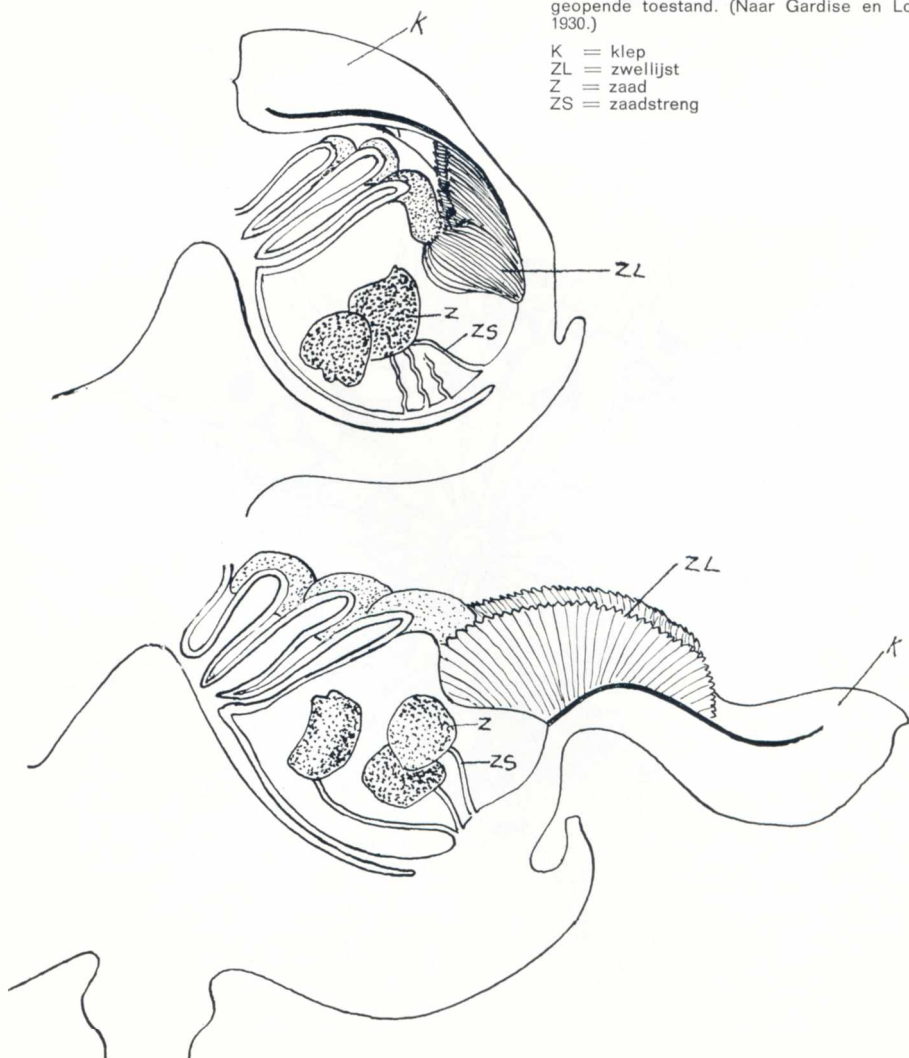

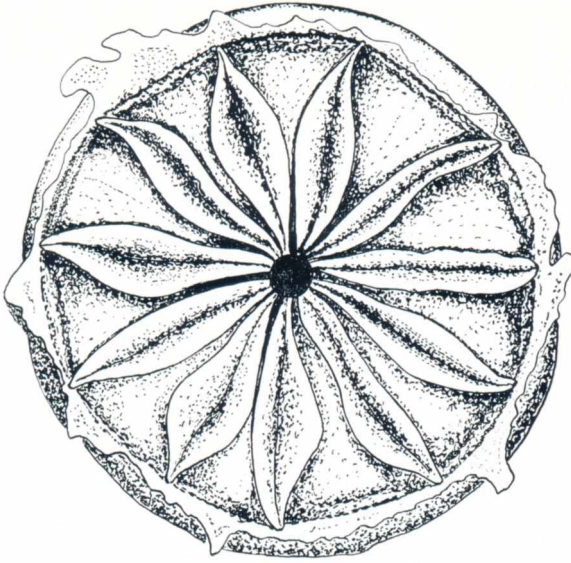
Zaadijsten (naar Wettstein 1924).

- a = asstandig
- b = bodemstandig
- c = wandstandig

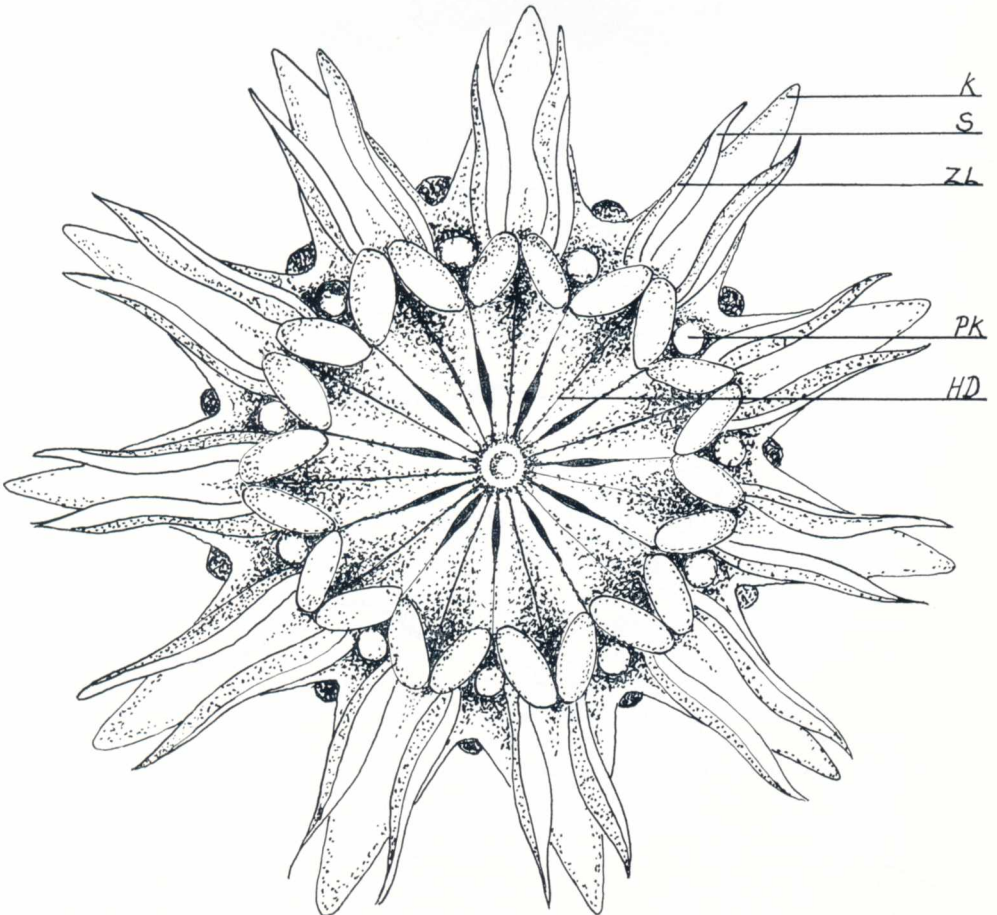
Schematische doorsneetekening van de vrucht van *Carpanthea pomeridiana*. In gesloten en geopende toestand. (Naar Gardise en Lockyer, 1930.)

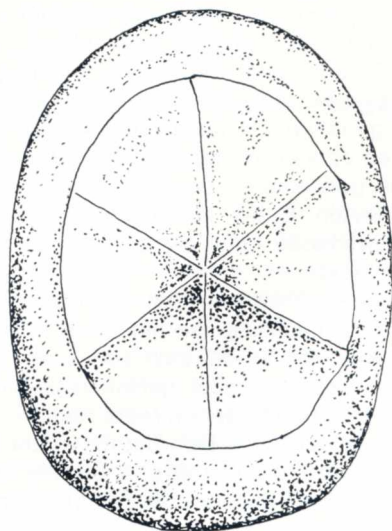
- K = klep
- ZL = zwellicijst
- Z = zaad
- ZS = zaadstreng

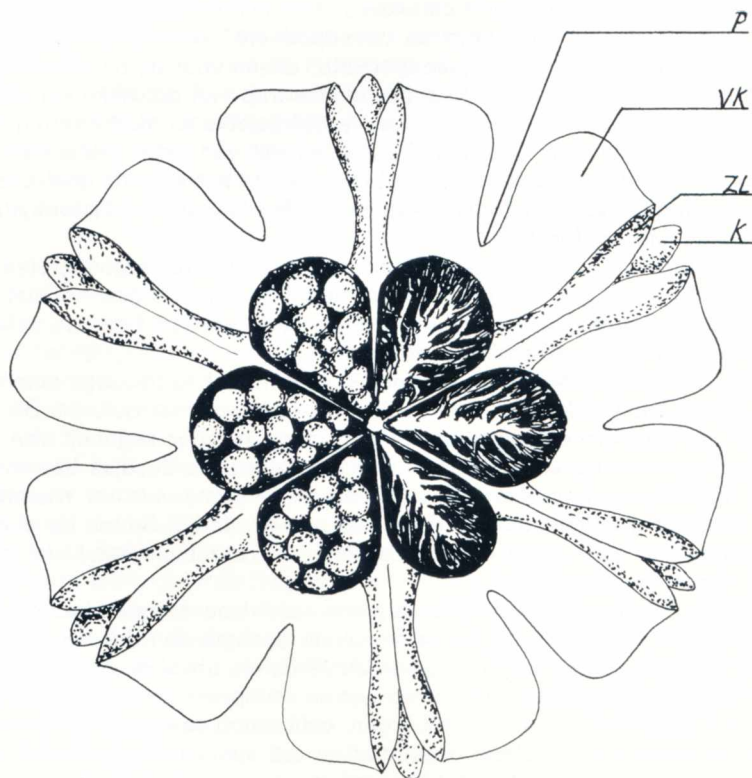

K = kelkblad
S = slip
ZL = zwellicst
PK = placenta knobbel
HD = hokdeksel

P = kelkblad
VK = klepvlugel
ZL = zwellijst
K = kelkblad

B. De vrucht.

Zonder overdrijving kan gezegd worden dat de vruchten der Mesembryanthemaceae tot de interessantste voortbrengselen van het plantenrijk behoren. Slechts bij een geslacht (*Carpobrotus*) zijn deze vruchten besichtig, bij alle andere worden ze bij het rijpen droog. Bij *Saphesia*, *Herrea* en *Hymonogyne* vallen de vruchten bij rijping uiteen in deelvruchtjes; bij *Conicosia* en *Skia-tophytum* openen ze zich en blijven dan geopend. De andere geslachten hebben alle vruchten die zich bij bevochtigen openen en bij droog worden weer sluiten. Deze eigenschap — hygrochasië genaamd — delen de Mesems met enkele waterplanten en een aantal xerophyten. Het is juist deze hygrochasië die — samen met de vaak hoogst ingewikkelde bouw — de vruchten der Mesems zo interessant en merkwaardig maakt.

Zoals reeds eerder vermeld is dit openingsmechanisme (dat jarenlang intact blijft) op te vatten als een zeer doelmatige aanpassing aan het droge klimaat. Gesteld immers dat door een korte regenbui de vrucht zich zou openen en daarna blijven openstaan dan zouden de zaden al heel gemakkelijk uit de vrucht geraken en op de inmiddels al weer droge bodem terecht komen. Hun kans om tot kieming te komen zou dan vrijwel nihil zijn. Doordat de vrucht zich nu echter na zo'n geringe regenbui weer sluit heeft alleen een langere neerslagperiode tot resultaat dat de vrucht geheel of gedeeltelijk geledigd wordt. Doordat de bodem nu veel meer doordrenkt is zijn ook de kiemingskansen veel groter. Dit effect wordt nog versterkt door de zoals gezegd vaak ingewikkelde bouw van de vruchten. Met andere woorden: sommige van deze vruchten bezitten een of meer inrichtingen om gemakkelijk uitspoelen van de zaden te voorkomen (placentaknobbels, hokdeksels, sluitlijsten, „seedpockets”).

Van deze belemmerende delen zijn de „seedpockets” wel de meest merkwaardige. Weliswaar komen deze „seedpockets” alleen voor bij de geslachten waarvan wordt aangenomen dat zij op een lagere trap van ontwikkeling staan in de evolutielijn van de Mesems, doch het verschijnsel is zo merkwaardig dat we er wat dieper op ingaan. Dit ondanks het feit dat van deze geslachten er slechts enkele voor de liefhebberij van belang zijn. De betreffende geslachten zijn: ***Aptenia*, *Platythya*, *Dactyloopsis*, *Aspazoma*, *Hymenogyne*, *Skia-tophytum*, *Apatesia*, *Conicosia* en *Herrea*.**

Nu weer terug naar de „seedpockets”, waarvoor eigenlijk geen goede Nederlandse benaming is te geven. De letterlijke vertaling „zaadzakjes” is niet zo gelukkig en „zaadvakjes” zou verwarring in de hand werken t.o.v. de vakjes waarin zich normaal gesproken het zaad bevindt.

De vruchten van onze Mesems, de zaaddozen, zijn in een aantal segmenten te verdelen, welk aantal ook weer overeenkomt met het aantal hokken. Bij de soorten van de genoemde geslachten bevindt zich in ieder segment van de vrucht een tweetal aparte vakjes waarin zich één of enkele zaadjes bevinden. De vakjes liggen in een sponsachtig weefsel van de wand van het vruchtbeginsel en dus eigenlijk (gescheiden door een tussenwandje) buiten de plaats waar de zaden zich normaal bevinden. Ze staan er vanzelfsprekend wel mee in verbinding via de zaadstreng.

Als nu, na bevochtiging door regen, de zaaddoos zich opent, spoelt het merendeel der zaden uit de doos. Bij daarop volgende droogte kan de dan grotendeels gelegeerde doos zich ofwel in segmenten verdelen, ofwel de gehele zaaddoos wordt door de wind afgerukt en zo verder verspreid. In die segmenten of in die doos bevinden zich, listig verborgen, echter nog de enkele „reserve”-zaadjes in de seedpockets. Deze ontkiemen in dat sponsachtige weefsel als dat vochtig wordt en blijft; of wel het weefsel vergaat op den duur en de

zaadjes kunnen, als de omstandigheden gunstig zijn, alsnog tot ontkiemen komen.

Octant 92, Dordrecht.

(wordt vervolgd)

Op studiereis door Uruguay (Slot)

K. H. PRESTLÉ.

Eindelijk bereiken we ook de eerste groeiplaats van **Notocactus minimus** welke op deze plaats door de geelachtige kleur van het lichaam en de rode middendoren opvalt. Alle planten zijn slechts 2-3 cm hoog en 1 cm in diameter. Op de vindplaats van *Notocactus buiningii*, die toevallig zaden heeft, kunnen we rijpe zaden oogsten. Het is opvallend, dat de *Notocactus buiningii* eigenlijk twee groeiplaatsen heeft, die door een rivier worden gescheiden. Terwijl aan de ene kant de groeiplaats slechts planten met lichte bedoorning en lichte areolen oplevert, staan op de andere groeiplaats alleen planten met donkere dorens en donkere (bruine) areolen. Ook staan bij de donkere planten de ribben dichter bij elkaar. Het is zeer verwonderlijk, dat ook dit toch opvallende verschijnsel in de beschrijving van *Notocactus buiningii* niet vermeld wordt.

Ikzelf ben intussen op zoek gegaan naar een *Frailea* die in de buurt van de *Notocactus buiningii* moet groeien; aangezien ik niet langs de rivier kan, bereik ik via de bergen na een lange mars een zeer eigenaardig basaltlandschap, waar een kleine beek doorheen loopt. Bij deze beek vind ik een paar zeer fraaie en sterk bedoornde **Notocactus mammulosus var.**, waarvan ik wat zaad en een paar kleine plantjes meeneem. De *Frailea* is echter niet te vinden! Langs de beek ga ik wat verder de berg af en sta plotseling voor een paar *Frailea mummies*, zo droog zijn de planten, die bijna zonder humus in rotspleten staan. Daar het om de door mij gezochte *Frailea* moet gaan, probeer ik met een breekijzer een paar planten uit de spleten te breken, wat me pas na veel inspanning gelukt. Het areaal van deze *Frailea* schijnt me bijzonder klein, ik kon althans maar een paar planties ontdekken.

Ons volgende doel is de streek van Masoller, een, in de cactusliteratuur dank zij vriend D. v. Vliet, reeds bekende naam. De plaats is intussen een beetje gegroeid en telt nu twee huizen méér. In de Almacén van de heer Xavier Masoller krijgen we heerlijk brood met ham en bronwater, en als souvenir ook nog een originele jaarkalender van de firma „Masoller y Xavier”, die nu boven mijn bureau hangt en me aan mijn reis herinnert. De tocht gaat verder door de Sierra de Aurora, via Transqueras naar Rivera, waar we 20 km voorbij Rivera in de Repressa overnachten. De Repressa ligt vóór de Cuchilla-Negra en vormt een zeer interessant cactusgebied, dat blijkbaar nog steeds niet goed doorzocht is. Gedurende een zeer zware daattocht wordt het me maar al te duidelijk wat het betekent. dit gebied te voet te doorzoeken! Tijdens onze mars door de Repressa vinden we zeer fraaie en grote exemplaren van **Notocactus mammulosus. allosyphon, herterii, ottonis** en **Frailea pumila** met zijn variëteit **flavispinus**. Nu we bijna in Brazilië zijn, maar door gebrek aan tijd niet in Rio Grande do Sul kunnen zoeken, gaan we in ieder geval daar toch een keer eten. Het zoeken naar de **Frailea perumbilicata** (Ritter) moet ik tot een volaende keer uitstellen.

Over de Rota 5 gaat de reis weer verder naar het zuiden. In een rotsgebied links van de weg ontdekken wij naast **Notocactus megapotamicus** en **herteri**.

Landschap Uruguay

Foto v.d. schrijver.

een zeer lichte vorm van *Notocactus ottonis* en twee volkomen wit bedoornde *Frailea*'s. Zeer snel valt de nacht en wij overnachten aan de Arroyo Tacuarembó Chico. Zoals gewoonlijk leggen we tegen 7 uur ons kampvuur aan, maar ditmaal is het bijna 12 uur 's nachts als ons vlees goed gebraden en eetbaar is.

Bij Baja de Roja verlaten we de Rota 5 en buigen af, de bergen in. Onderweg zoeken we hier en daar en ontdekken een zeer fraai wit bedoornde vorm van ***Notocactus minimus***. Ook hier zijn alle planten slechts 2-3 cm hoog en 1 cm in diameter. We rijden door tot voorbij Tacuarembó en bezoeken daar een hacienda, waar vrienden wonen en waar iets bijzonders op het gebied van *Notocactus* te vinden zou zijn. Het gebied van de hacienda is zeer rotsachtig, bergachtig en wordt doorkruist door een paar diepe ravijnen. Ik ga en vind voorlopig ***Notocactus ottonis* var. *arechavaletai*, var. *megapotamicus*** en enige *Wigginsia*'s. De volgende morgen onderzoek ik de verdere omgeving en beland uiteindelijk in een rotsachtig ravijn, waar de stenen en bomen nog nat en glibberig van de regen zijn en een paar slangen en vogelspinnen mijn pad kruisen. Plotseling zie ik aan een rotswand, ca. 4 meter hoog, een paar rossige cactussen hangen. Het duurt meer dan een uur voor ik een paar planten van deze hoge wand heb geplukt. Volledig uitgeput en smerig, maar blij als een lottowinnaar ga ik weer op de terugweg naar de hacienda. Daar aangekomen, neem ik eerst eens een compleet bad in een van de regenwater-resevoirs en toon vervolgens mijn vrienden de „nieuwe” *Notocactus*. Nadat we toevallig ook nog een paar *Frailea*'s gevonden hebben, verlaten we met tegenzin de hacienda, die ons zeker nog een paar verrassingen had kunnen opleveren. Onze weg voert ons naar de omgeving van Achar, waar ook enige *Frailea*'s moeten groeien, die eventueel de verdwenen

Frailea pulcherrima zou kunnen zijn. In Achar aangekomen, komen we echter in een zwaar onweer terecht en het regent ontzettend. Het zoeken naar de cactussen is dus voor mij teneinde. In twee dagen vliegt de KL 792 terug naar Amsterdam.

Vijverweg 12, Veghel.

TER NAGEDACHTENIS

AAN

BERTUS JANSSENS

Hoe had hij zich verheugd om na zijn pensionering zijn vrije tijd en aandacht aan zijn liefhebberij te kunnen wijden. Maar helaas, kort nadat hij nog aan onze excursie in september had deelgenomen, werd hij in het ziekenhuis te Breda opgenomen. Iedereen, en zeker hijzelf, verwachtte dat dit verblijf maar van korte duur zou zijn, maar na ongeveer een maand ging zijn gezondheidstoestand snel achteruit en op 10 november is hij op 67-jarige leeftijd overleden. Vanaf deze plaats willen wij nogmaals ons medeleven aan zijn familie overbrengen.

Wie was Bertus of voor de liefhebbers die hem misschien minder goed kenden E. A. Janssens uit Terheyden?

Hij was een van de oprichters van de afdeling West-Brabant en als een ware missionaris spoorde hij nieuwe leden voor de afdeling op. Waarbij zeker de beginnende liefhebbers door hem met raad en daad terzijde gestaan werden. Iedereen was steeds welkom en niemand ging bij hem met lege handen weg. Tevens vervulde hij met een grote inzet de functie van secretaris. Maar niet alleen in de afdeling was hij actief. Zo zullen velen hem kennen door „Ruilen zonder huilen” en de algemene ledenvergaderingen. Daarnaast maakte hij deel uit van de diatheek-commissie.

Reeds nu merken wij wat hij voor ons gedaan en betekend heeft en ons blijft alleen de herinnering aan een goede vriend en actief liefhebber.

Namens de afdeling West-Brabant, H. Mevissen, voorzitter.

IN MEMORIAM OTTO CHRISTIAAN VAN SOLDT

Op 17 november overleed op de leeftijd van 73 jaar ons medelid O. C. van Soldt. Ofschoon hij reeds geruime tijd ernstig ziek was kwam zijn einde toch nog onverwacht. Wij verliezen in hem één van de meest actieve leden van Succulenta. Al spoedig na het begin van zijn lidmaatschap in juli 1966 vinden wij in Succulenta zijn eerste artikel over verlichting en verwarming, een gebied waarin hij als vakman een expert was. Na enige andere technische artikelen komt in 1970 zijn oproep om te komen tot „Ruilen zonder huilen”, waar

hij zijn hart en werkkraft aan verpandde. Zijn ideaal was de leden tot elkaar te brengen door uitwisseling van planten, hetgeen hem tot zijn grote voldoening voor honderden leden gelukt is. Wie, zoals schrijver dezès, dit van nabij heeft meegemaakt weet hoe ontzaglijk veel tijd hij besteedde aan dit werk en hoeveel plezier hem dit deed als hij van veelal geïsoleerd wonende leden brieven ontving, over de contacten die zij door middel van zijn actie „Ruilen zonder huilen” met andere leden verkregen hadden.

De jaarlijkse ruillijsten groeiden aan tot vele folioevellen waarin ieder planten kon aanbieden en aanvragen. In dit jaar 1977 drukte de heer Snelleman 228 ruillijsten af, zelf verzond van Soldt 72 pakketten planten. Veel van zijn „klanten” kwamen, soms met een heel gezin, op bezoek in de Middelburgsestraat, waar ze door mevrouw van Soldt gastvrij ontvangen werden. In Succulenta van november 1977 kunnen we lezen met hoeveel leedwezen hij dit werk moest opgeven.

We verliezen in hem een belangrijk lid, een goede vriend en wensen zijn vrouw en kinderen van harte sterkte toe in dit grote gemis van een beste man en goede vader.

C. Bommeljé.

TIJDSCHRIFTEN

Cactus and Succulent Journal (U.S.), Vol. XLIX, no. 4, juli/augustus 1977:

In dit nummer wordt in het eerste artikel aandacht geschonken aan het geslacht **Ceropegia**. Vooral aan de functionele opbouw van de Ceropegiaabloom wordt de nodige aandacht besteed: vliegen worden daarin tijdelijk gevangen gezet ten behoeve van de bestuiving. Ook enige cultuurwijzingen ontbreken daarin niet. De schrijver ervan is George E. Radwin.

De laatste aflevering over het geslacht **Gymnocalycium** van de hand van Gerhart Frank belicht de groep Subserie B: Mihanovichiana, waarin ter sprake komen: **G. anisitsii**, **G. damsii** en **G. mihanovichii**. Deze uit het Chacogebied (Paraguay en Bolivië) afkomstige soorten wensen een overwintering van 10° C met een niet al te droge bodem, terwijl tijdens het groeiseizoen veel vocht gewenst is, mits uiteraard de grond goed doorlaatbaar.

Werner Rauh vervolgt zijn studieverslag over de vegetatie van xerophyten in zuidwestelijk Madagascar. Op zeer interessante wijze wordt nader ingegaan op de „struggle for life” van de aldaar groeiende **Euphorbia's**, **Alluaudia's**, **Didierea's**, **Decaryia's** enz., met mooi en duidelijk fotomateriaal.

C. Glass en R. Forster publiceren hun studies over een herziening van het geslacht **Turbincarpus**. Hierop hoopt schrijver dezès in de nabije toekomst uitvoeriger in een apart artikel terug te komen. In het kort komt het hierop neer, dat er nog zes soorten zijn overgebleven, waarvan twee nog uit een ander geslacht afkomstig zijn.

De schrijfster Susan Carter schrijft in haar vervolgartikel over succulente **Euphorbia's** in Somalië. Voor de belangstellenden onder ons is het belangrijk te weten dat daarin de nieuwbeschrijvingen vermeld staan van **E. gillettii** Bally & S. Carter **sp. nova**, subsp. **gillettii**, subsp. **tenuior** S. Carter **subsp. nova**, **E. fascicaulis** S. Carter **sp. nova** en **E. reptans** Bally & S. Carter **sp. nova**. Ook dit artikel is goed gedocumenteerd met kleuren- en zwartwitfoto's alsmede met tekeningen.

Weissenbruchstraat 92, Roosendaal

INHOUD:

1978 — S. K. Bravenboer	2
Wat is <i>Delaetia Woutersiana</i> Backbg.? — Fr. Buxbaum	2
Van Maand tot Maand — Th. Neutelings	7
Ongeregeld: <i>Gymnocalycium anisitsii</i> , <i>Coryphantha andreae</i> — Th. Neutelings	14
Mesembryanthemaceae (XI) — Fr. Noltee en A. de Graaf	16
Op studiereis door Uruguay (slot) — K. H. Prestlé	21
Ter nagelachtens aan Bertus Janssens — H. Mevissen	23
In Memoriam Otto Christiaan van Soldt — C. Bommeljé	23
Tijdschriften — Th. Neutelings	24